

Danielpa Qillqan - Qanchis Chunka Isqonniyuq Número

1888 watapi hatarikuyninta qhawarichiy: Laodicea Adventismo iskay kaq mirayninmanta yachachikuykuna

Jeff Pippenger

2024-02-12

Laodicea llaqtapi iskay kaq miray Adventismom 1888 watapi chayamurqan, chay miraytaq simbólicamente Ezekiel qhelqapa pusaj kaq capitulonpi rikuchisqa kachkan, iskay kaq millay ruway hina, mayqenchus “paypa yuyaychasqan ukhu cuartokuna” nisqawan rikuchisqa kachkan.

Chhayna yaykurqani, hinaspan rikurqani; qhawariy, muyuriq llapan laya llusq’a kaqkuna, millay uywakuna, hinaspa Israelpa wasinpa llapan idolonkuna, perqapa muyuriqninpi siq’isqa karqan. Paykunapa ñawpaqninpitaa sayarqanku qanchis chunka qhari Israelpa wasinpa kurakkuna; paykunapa chawpinpitataq sayarqan Jaazánias, Safánpa churin, sapa qharipas makinpi q’uñichina q’upinwan; hinaspa q’uñichisqa inciensopa phuyu ancha rakuq hanaqman wicharirqan. Chaymantataq niwarqan: Runa Churi, ¿rikunkichu imatachus Israelpa wasinpa kurakkuna tutapi ruwanku, sapa hukninpa siq’inankuna wasikuna ukhupi? imaraykuchus nin: Manan Señorqa qhawawanchu; Señorqa kay pachata saqisqanñan. Ezequiel 8:10–12.

Llakikuna rikch’anakuykunam sañukuna machu runakuna nisqakunapa sonqonkupi kashaq millay pakasqa imakunata rikuchin, chay kikillan millay kaytataq manam yuyayninkupa ukhu wasinkunallamanchu apamurqanku, aswanpas Diospa yupaychana santuarionpa ukhu wasinkunamanpas.

Ama mikuychuñachu mana allin ñawiyuq runaq tanta-ninta, amataq munapaychu sumaq mikhunan-kunata: imaynachus sonqonpi yuyarin, chayhinan payqa kashan: “Mikhuy, upyay” nisunki qanman; ichaqa sonqonqa manan qanwan kanchu. Proverbios 23:6, 7.

Wakinkuna ukhunapi huchallikuyqa qillqasqa kachkan templopa perqenkunapipas, ñawpaq machukunapa yuyayninkunapa perqenkunapipas. Ezequiel pusaq capítulo iskay ñiqin millay ruwaypi pakasqa rikch’aynin ukhunakunaqa, Laodicea adventismoq iskay ñiqin mirayninta sut’inchanku; tawa millay ruwaykunamanta iskay ñiqin millay ruwayqa aswan unayta qhawanachin huk tantakuy rebelión, ichaqa tawa llapa millay ruwaykunapas rikuchisqa kanku runakunawan ruwasqa hina, paykunaqa llaqtapa waqaychaqnin kananpaq kasqankumanta.

“Qespichiypa señalanqa churakusqanmi kaqkunaman, chay ‘llakikuspataq waqaspataq llapa millay ruwaykuna rurakusqanrayku.’ Kunanqa wañuy angel llusqin, Ezequielpa rikuchisqanpi rikuchisqa hina wañuchinapaq armakunayuq runakuna, paykunaman kamachiy qusqa kasqanman hina: ‘Maqaychis tukuyta, machukunatawan waynakunatawan, sipaskunatawan huch’uy wawakunatawan warmikunatawan; ichaqa ama asuychischu mayqin runamanpas señalyuq kaqman; qallariychis Ima Santuaroymanta.’ Profeta nin: ‘Paykuna qallariyranku wasiq ñawpaq machukunamanta.’ Ezequiel 9:1–6. Chinkachiy llamk’ayqa qallarín

chaykunapuramanta, pikunachus llaqtapa espiritual waqaychaqninkuna kasqankuta rimarqanku. Llulla qhawariqkunaqa ñawpaqta urmaykunku. Manam pipas kanchu kuyapayapaq nitaq pampachapaq. Qharikuna, warmikuna, sipaskuna, huch'uy wawakunawan kуска chinkapunku.” The Great Controversy, 656.

Iskay kaq hinaspa iskay ñiqin miraypa chayamunanta señalan hatariyqa sut'inchasqa t'inkisqa kachkan Laodicea Adventismoq umalliqninwan, imaynachus 1888 watapi Minneapolis llaqtapi General Conference tantanakuyipi hunt'asqa karqan hina. Chayqa rikuchisqa kachkan “Israelpa wasinpa machukunakuna” nisqa rimaywan, hinallataq “qanchis chunka qharikuna” nisqawanpas. Qanchis chunka kurakkunaqa Moisespa llamk'ayninwan kуска karqanku, Jesuspa iskay ñiqin discipulonkunaq huñuninqa qanchis chunka qharikunamanta karqan. “Qanchis chunka” nisqa umalliyta rikuchin, imaynachus “machukunakuna” nisqapas. Iskay ñiqin millay rurayqa umalliqkunaman aswan yapasqa qhawariyta churamun; chay hinata ruwaspataq, millay rurayman qhawariyta churamun, umalliqkunaq huñusqa hatariyninwan t'inkisqa kasqanta.

Qanchis chunka ñawpaq machukunapa chawpinpi sayarqan “Safanpa churin Jaazanías.” “Jaazanías” sutiyqa nin “Diospa uyarisqan”, chaymi payqa rikuchin huk pusaqkuna kayta, Dios rimashaqtinmi hatarirqanku; Diospa siminta uyarirqanku ichaqa mana uyariyta munarqankuchu, imaraykuchus willakurqanku Diosqa llaqtanta saqisqanta, hinallataq Dios mana rikushanta imatachus pakasqa ukhu wasikunapi ruwasqankuta. Jaazaníasqa karqan “Safanpa churin”, hinaspa “Safan” sutiyqa nin “pakay”. Iskay kaq miraypa nisqan qayllayninmi rikuchin pusaqkunapa hatariyninta, paykunaqa Dios rimashaqtinmi hatarirqanku, hinallataq creerqanku Dios mana rikushanta, mana llakikusqantapas ruwasqankumanta.

Hermana Whiteqa qillqarqanmi payman rikuchisqa kasqanta Laodicea Adventismoq umalliqninkunapa rimanakusqankuta 1888 watapi General Conference nisqapi. Chay 1888 watapi General Conference nisqapi Diosqa Hermana Whiteta rikuchirqan umalliqkuna kikinkupuralla rimanakusqankumanta, paykuna yuyasqankumanta Dios mana uyarisqanta. Chaypi, wasinkupa pakasqa cuartonkupi, mana allin simikunawan rimarqanku Hermana Whitapa, churinpa, hinaspa ancianokuna Jonespawan Waggonerpa contranpi. Paykunaqa creeqmi karqanku libremente rimayta atisqankuta, imaraykuchus Dios mana rikuyta atinmanchu sapaq cuarto privadonkupi; ichaqa Diosqa kay kikin rimanakuykunatam profetisaman rikuchirqan. Paykunaqa corporativo huñunakuyipi karqanku, hinaspa inspiracionman hina qhepa paraq willakuyninta uyariqkuna karqanku, ichaqa mana uyariyta munarqankuchu.

¿Imataq karqan chayta ruraspa 1888 watapi hina sut'i hatun sayariyta qawachiq pusaqkunata, Sister White-taq chayta tupachirqan Coré, Datán, Abiram ima hatariyninkuwan?

“Espíritu Santoq k'anchachisqa kaptinqa, Minneapolispi tukuy chay mana allin ruwayta rikunki imaynatachus kashan hinata, Diospa qhawasqanman hina. Kay pachapi manaña hayk'aqpas qamta rikusaqchu chayqa, allinta yachay: mana ima huchayuq kachkaptillaymi llakiyta, ñak'ariyta, sonqoypa llasayta ñoqaman apamurqanki, chayta qamapaq pampachani. Ichaqa almaq rayku, qamapaq wañuqpa rayku, pantasqaykikunata rikunaykipaq hinaspa willakuykipaq munani. Diospa Espíritunta hark'aqkunawanmi huñukukurqanki. Señorqa Hermanos Joneswan Waggonertaq nisqakunawan llamk'asqanta yachanaykipaq tukuy

pruebatam kapurqanki; ichaqa mana chaskirqankichu chay k'anchayta. Hina llump'aykuna qatiykusqanmanta, cheqaq kaypa contranpi rimarisqaykikunamanta qipamanpas, manam listuchu karqanki willakuyta: mana allinta ruwaykusqaykita, kay qharikuna Diosmanta huk willakuyta apamusqankuta, hinaspa qamqa pisillapi qhawarqanki chay willakuytapas willakuqkunatapas.”

“Manañam rikusqachu llaqtanchis ukhupi chayhina sinchi kikin kusikuyta hinaspa mana munayta chaskiyta, riqsiytawan k'anchayta, imaynatachus Minneapolispi rikuchikurqan hina. Qhawachisqa kani mana hukllapas chay huñusqa runakuna ukhupi, pichkuna chay tantanakuypi rikuchisqa espirituta waqaycharqanku, kutin sut'i k'anchayta hap'inqachu chaymanta riqsinankupaq hanaq pachamanta paykunaman kachamusqa cheqaq kaypa ancha chaninnaq kayninta, mana ñawpaqta hatun kayninkuta pampa kuyuspa hinaspa willakuspa mana Diospa Espiritunwan purichisqa kasqankuta, aswanpas yuyayninkuta sonqonkutawan hunt'asqa kasqanta ñak'ariq mana allin yuyaywan. Señorqa munarqan paykunaman qayllaykuyta, saminchankupaq hinaspa hampinankupaq kutirimuyninkumanta, ichaqa mana uyariyta munarqankuchu. Paykunata purichirqan chay kikin espiritu, mayqenchus Koré, Datán, hinaspa Abiramta kallpachirqan. Chay Israelpa runankuna yuyaychakurqanku llaqa willakuykunata hark'ayta, paykuna pantasqa kasqankuta sut'inchananpaq; hinaspataq sapa kuti, sapa kuti purirqanku chay mana kusikuy ñanninkupi, chaymanta achkha runakuna aysasqa kanankama paykunawan hukllaychakunankupaq.”

¿Pitaq kaykuna karqanku? Mana pisi kallpayuqkuna, mana yachayniyuqkuna, mana k'anchasqa runakuna. Chay hatarikuypi iskay pachak pichqa chunka kurakakuna karqanku, tantanakuy ukhupi reqsisqa, sutiuyuq runakuna. ¿Imataq paykuna willakurqanku? “Lliw tantanakuyqa ch'uyam, sapankankum, Señorpas paykunawanmi kashan: ¿imaraykutaq qankuna kkillaykichikta hatunchankichik Señorpa tantakuyninmanta hananman?” [Números 16:3]. Koréwan kuska puriqmasinkuna Diospa taripaynin urapi chinkariptinku, engañosqanku runakunaqa manam Señorpa makin kay milagropi rikurqankuchu. Qepa p'unchay tutamantataq lliw tantanakuy Moiséswan Aaronta tumpaspa nirqanku: “Qankunam Señorpa runankunata wañuchirqankichik” [Verso 41], hinaspataq onqoyqa tantanakuy patapi urmamurqa, chunka tawa waranqa kurakninmanta aswanmi wañurqanku.

“Minneapolis llaqtamanta lloqsina yuyarisqaypi, Señorpa angelnen ñawpaqniyman sayarispa niwarqan: ‘Ama chayhinaqa; Diosqa kay cheqapi ruranaykipaq huk llamk'anata qampaqmi kachkan. Runakunaqa Koré, Datán, Abiram ima hatarikuyninkuta yapamanta rurashanku. Ñoqaqa qanman churayki allin chiqaykipi, ichaqa kikin k'anchaypi mana kasqakunaqa manan chaskinqakuchu; paykunaqa manan uyariqkuchu testimoniuykita; ichaqa Ñoqaqa qawanqaykipaqmi kani; Kuyakuyniywan atiyiniywanmi sayachisqayki. Manan qamtachu pisipaq qhawashanku, aswanpas kachamusqay mensajerokunatawan llaqtayman apachimuyta munasqay mensajetawanmi. Señorpa simintaqa mana yupaychaspa qhawarqanku. Satanásqa ñawinkuta qhispichisqa, yuyayninkutapas q'ewichisqa; sapa alma kay huchankumanta mana wanakuspaqa, kay mana santuyasqa sapallamanta sayariyta, Diospa Espiritunta p'iñachiq kayta, tutapi purinqaku. Kandelerota churasqan cheqamanta qichusaq, mana wanakuspa hinaspa tikrakuspaqa, paykunata hampinaypaq. Espiritual qhawariyninkuta pantachirqanku. Manan munarqankuchu Dios Espirituyninta atiyintawan rikuchinanpaq;

imaraykuchus simiyniypaq asikuywan millaychaq sonqoyuqmi kashanku. Sasan kay, yanqa rimay, pukllay simikuna, asiywan burlakuyqa sapa p'unchaymi rurakushan. Manan sonqonkuta churankuchu maskhawanapaq. Kikinkupaq k'anchachisqan ch'isikunkapi purishanku, hinaspa mana wanakuspaqa llakiyllapim puñunkaku. Señorqa nin: Ruwayniykiypaq sayariy; imaraykuchus qanwanmi kani, manataqmi saqisqaykichu nitaq jayt'asqaykichu.' Kay Diosmanta simikunataqa manan mana kasukunaypaq atirqanichu.”

“Achkiqa, qanchisqa k'anchariy hina llipin k'anchaywanmi Battle Creek llaqtapi achikyamusharqa; ichaqa, pichqachu Minneapolis tinkuypi rurayniyoq karqanku chaykunamanta k'anchayman hamuspa chaskirqanku Señorpa hanaqpachamanta paykunaman kachamusqan cheqaq kaypa qhapaq quri quri qhapaq qhawanakunata? Pichqachu umalliqta, Jesucristo sutiyoqta, puriyninwan kуска purispa qatiq karqanku? Pichqachu hunt'asqa willakuyininkuta rurarku pantasqa munaychakuyninkumanta, ñawsa kayninkumanta, envidiaykunkumanta, mana allin yuyaychakusqankumanta, cheqaq kayta sayarispa hark'asqankumanta? Manam hukllapas kanchu; paykuna unayñata k'anchayta reqsiyta saquesqankuraykum, chay k'anchayqa paykunata karu qhepapi saqerqan; manam wiñasharqankuchu munakuypi hinallataq Señorniyku Cristo Jesusmanta yachaypi. Manam chaskirqankuchu chay munasqa qhapaq graciata, mayqintachus chaskiyta atinman karqanku, chaymi paykunata kallpasapa runakunañam kanman karqan yupaychasqa kausaypi.”

“Minneapolispi hap'ipas qespisqa pozicionqa rikurirqan mana atipasqa hark'akuy hina, may hatun tupupi paykunata wichq'arisa iskayrayuqkunawan, tapuqkunawan, cheqaq kayta hinaspa Diospa atiyinta qhespichikunawan kуска. Huk crisis yapamanta chayamuqtin, pikunachus unayña allin rikuchikuykuna patapi patapi huñusqaman sayarispalla hark'arqanku, paykunallataq yapamanta pruebayman apasqa kanqaku chay puntokunapi may sut'ita pantasqankupi; hinaspapas sasa kanqa Diosmanta kaqta chaskiy hinaspa tutayay atiyininkunamanta kaqta mana chaskiy. Chayrayku sapan paykunapa sapallan seguro puriyninqa kanqa humillad kaypi puriy, chakinkupaq derechota ñankuna ruray, ama cojo kaq ñanmanta llusqichisqa kananpaq. Tukuy ima qespichiyta ruwan pihuan kуска purisqanchis, Dioswan puriq runakunawanchu, paypi iñiq hinaspa payman atinikuk runakunawanchu, icha paykuna kikinkupa yachaysapa yuyayninkuta qatikuy runakunawanchu, kikinkupa ratachisqan chispakunapi puriqkunawanchu.”

“Cheqaqa p'unchaykuna, qhawariy, llamk'ay ima munasqanta chaykunaqa, cheqaq kaypa contranpi llamk'aqkunapa kallpanta hark'anapaq, ancha manchay chinkay karqan; imaraykuchus ñoqanchikqa achka watañam ñawpaqman puriyta atisunchik karqan espíritu yachaypi; hinaspa achka, achka almakunapas iglesiaman yapakusqa kanan karqan, Sichus k'anchaypi purinankupaq kaqkunaqa Señor-ta reqsinankupaq qatipakuspa purispa kasqankuman hina, paykunaman yachanankupaq: Paypa llusqisqanqa paqarinapay hina waqaychasqam kasqanta. Ichaqa, iglesia ukhupi chay hina achka llamk'ay gastasqa kanan kaptin, Diospa llaqtanman kachamusqan cheqaq kaypa contranpi rumi perqa hina sayasqa llamk'aqkunapa kallpanta hark'anapaq, kay pachaqa tupayllam tutayapi saqisqa kachkan.

Diosqa munarqan ricchariq qhawariykuna hatarimunankupaq, hukllachasqa siminkuwan sut'i, mana iskayrayasqa willakuyta willakunankupaq, waqraqa sut'in sonidota qochinanpaq, llapa

runakunaq ruranankuman usqhaylla sayarinankupaq, hatun llamk'aypita sapankanku ruwanasqanta ruwanankupaq. Chaymantataq chay huk angelpa kallpasapa, sut'i k'anchaynin, hanaq pachamanta uraykamuspa, allpata tukuy llaqtapi kikinpa hatun k'anchariyninwan hunt'achinman karqan. Watakuna qhipapiña kashanchik; hinaspa pikunachus ñawsa kaypi sayaspa hark'arqanku Diospa munasqan willakuy ñawpaqman ringananta, Minneapolis tantakuymanta llusqsimunanpaq ruphaq mechahina, paykunaqa Diospa ñawpaqenpi sonqonkuta humillakunankum tiyan, hinaspa qawanankum, unanchanankum imaynatas llamk'ayqa hark'asqa kasqa yuyayninkupa ñawsayninrayku, sonqonkupa rumiyayninraykutaq. Manuscript Releases, volumen 14, 107–111.

¿Imataq karqan chay 1888 watapi sut'inchaska chhikunawan mana kasukuq kamachiqkunata paqarichisqa, chaytaqa Hermana Whiteqa Coré, Datán, Abiram nisqakunapa hatarikuyninwan kikinchasqa? Kutichiyqa, mana iskayrayniyuq, 1863 watapi hatarikuyllapim tarikun, chaymi ñan kicharisqa Ezequielman nisqa aswan hatun millay ruwaykunapaq. Levitico iskay chunka suqta qanchis “qanchis kuti” nisqata mana chaskispa, hinaspa llulla tablata yaykuchispa, 1863 watapa llullanta sayachinapaq munayta paqarichinman karqa. Chayhinaqa, Millerqa qhawayman karqa sumaq rumiyninkuna ch'equesqa, q'upa ukhupi pakasqa, hinaspa llulla sumaq rumiwan qullqiwanpas chhampusqa. Kay pachapi rimay nin: “atipanakuqkunaga historiata qillqanku.”

Mana chiqapta atipaqkuna mana cheqaq atipaqkuna kaptinkupas, Laodicea Adventista iglesiapa pushaqninkuna pacha tiempo-ta chaymanta kallpata churanku huk ñawpaq pacha willakuyta ruranankupaq, chaytaq tawa miraykunapi aswan-aswan hatun huch'uyayman churakusqankuta sayachinankupaq, chay hatariyta cheqaq historiapaq karu k'anchaypi churayta munaspa, hanaq pachapi angelkuna qillqasqa cheqaq historiataqa mana hinachu. Historia musuqmanta allichasqa-qillqayqa Iglesia Católica-pa Jesuitakunaq sut'inchasqa unanchanmi, hinallataq historia musuqmanta tikraq qillqayqa Laodicea Adventista historiador-kunaq sapa kuti rurasqan llamk'anankum. Kay p'unchaykunapi Laodicea Adventista “historiador-kuna” Minneapolis General Conference sessionmanta qillqasqankuqa historia musuqmanta tikrasqa qillqaypa clásico ejemplonmi.

Ichaqa chay huñuymanta wakinkuna hatarichiqkuna qhipaman allinman kutirisqaku kasqankuman hina rikchakunman, ichaqa kamachiyqa sapankamallam mana kamachiyta chinkachinchu. Panicha Whiteqa kamachisqa karqa chay huñuyta qhipaykuspa qillqanampaq, imaraykuchus Coré, Datán, Abiram nisqakunapa hatariynin yapamanta kutimusqa karqa. Adventista historiador-kunapaq testimoniota churaspa rimanankupaq, iñiypi chanin kaymanta willakuynin entiendisqa karqachu, mana entiendisqa karqachu; chaskisqa karqachu mana chaskisqa karqachu, utaq chaymanta qhipa chaskisqa karqachu nispa sayachiyqa, Coré, Datán, Abiram nisqakunawan rikuchisqa huk hatariyta yuyaychasqa testimoniunta ayqeymi.

Chay kimsa hatun sayarikuqkunamanta mayqintaq Moisésqa qillqasqan qhawachin qhepaman wañuyllata qochakuspalla huchankunamanta kutirikusqanta, hinaspa Moiséswan kuska umalliq kayman yapamanta chaskisqa kasqanta?

“Coré, kay puriq animun chay kuyuypi, karqan huk levita, Cohatpa ayllunmanta, hinaspa Moisespa ayllumasin; payqa karqan atiyiniyuq hinaspa kallpayoq runa. Tabernaculopa

servicionman churaska kachkaspapas, payqa ñam mana kusionqanachu kargan chay puestunwan, hinaspa sacerdocioapa yupaychasqa kananman munapayasqa. Aaronman hinaspa wasinman sacerdocioapa oficionta qoykuy, mayqinchus ñawpaqta sapa ayllupa punta churinman churakuq karqan, celosota hinaspa mana kusikuyta paqarichirqan, hinaspa unay tiempomanta Coréqa pakasqa hinalla Moisespa hinaspa Aaronpa autoridanta awqachakuchkarqan, ichaqa manaraqmi ima rikurisqa rebelión ruwayman atrevikusqachu. Qhipamanmi payqa sinchi yuyayta hapirqan, iskaynin civil hinaspa religioso autoridatda urmachinankupaq. Manam faltachirqanchu paywan kуска sonqoyuqkuna. Corépa hinaspa cohatitakunapa taldonkuna qayllapi, tabernaculopa uray lado surpi, karqan Rubén ayllupa campamenton; Datán hinaspa Abirampa taldonkuna, kay ayllumanta iskay príncipekunapa, Corépa taldon qayllapi kasharqan. Kay príncipekunapa usqhayllam huñunakusqaku paypa hatun munayniyuq yuyayninkunaman. Jacobpa punta churinmanta mirasqakuna kaspera, paykunapaq nirqaku autoridat civil paykunapaq kasqanta, hinaspa Coréwan kуска sacerdocioapa honorninkunata rakinankupaqmi yuyaychakurqaku.”

Runakunapa yuyayninku imaynalla kasqanqa Corépa munasqan yuyaykunata yanaparan. Ñak’ariywan hunt’a llakikuyñinkupi, ñawpaq iskayrayaykuna, envidiakuna, cheqninkupas kutimuran; hinaspa yapamanta quejakuyñinkuta churakurqanku muchuyta awiqaspa suyakuq pusayninkupa contranpi. Israel runakunapaq sapa kuti qonqarqanku Diospa pusasqan ukhupi kasqankuta. Qonqarqankutaqmi pactopa Angelnin mana rikuylla pusayninku kasqanta; phuyu sayariqwan pakasqa, Cristopa presenciañin ñawpaqninpi purisqanta; hinaspa Paymanta Moisés llaqa kamachiykunata chaskisqanta.

“Paykunapaq mana munaqankuchu chaskiyta chay mancharikuypaq sentenciata, llaqankumanta wañunanku tiyan nisqa chunka puriq ch’in pampa ukhupi; chayrayku wakichisqaña karqanku ima pretextotapas hap’iyta creeq kananpaq mana Dioschu aswanqa Moisesmi pusasharqanku, paymi ima ñak’ariyninkuta rimarqaña. Kay pachapi aswan llaqpa’u runapa allin aswan kallpachakuyñinkupas mana atirqachu kay llaqtapa mana kasukuyñinta upallachiyta; hinaspa, Diospa mana kusionqa kayninpa señalkuna ñawpaq mana allin sapan sonqoyuq kayninkumanta p’akiyusqa filasninkupi chinkasqa yupayninkunapipasraq ñawpaqenkupi kashaqtin, manam chay yachachikuyta sonqonkuman churarqankuchu. Yapamantaqa wateqakuyraykum atipasqa karqanku.” Patriarcas y Profetas, 395, 396.

Laodicea nisutiy Adventismoqa qallarirqan 1856 watapi, hinaspa 1863 watapi leywan qillqasqa Laodicea nisutiy Iglesia Adventista tukurqan. Ñawpaq qillqasqakunapi ña rimarisqanchik hina, mana ima Diospa inspirasqan willakuypas kanchu nispa Laodicea mayqen p’unchaypas salvasqa kanman. Manam salvasqa kayta atinchu mana estadoyninmanta wanakurqaspalla, hinaspa Filadelfiawan rikch’achisqa experienciata chaskirqaspallaqa. Laodiceaqa huk llaqtam runakunam juzgasqa kanku, Señorpa siminmanta wijch’usqa kaspanku. Laodicea iglesiata hina, inspirasionmi riqsichin iglesiaqa ñawpaq Israel hina chunkañan pampapi puriyta destined kasqanta.

¿Mayqen ñawpaq Israel llaqtapi hatarikuqkuna chunka tawa watata ch’in pampa-pi purirqanku hinaspa Aunqasqa Hallp’aman yaykurqanku? Mana huklla alma-pas, chay puriyñinkuqaqa kunan p’unchaw Israelpa puriyñinta rikch’achirqan.

Korahpa, Datanpa hinaspa Abirampa hatarikuynin (1888 watapi hatarikuyninta rikch'achiq), chay runakunapa mana munasqankumanta qallariq karqan llapa runakunapa hawanpi rimarisqa taripayninta chaskiyta, paykunata tawa chunka watakunata ch'in pampa puriyman churashqankuta. 1888 watapi hatarikuypas, umalliqkunapa mana chaskisqankumanta qallariq karqan chay rimarisqa willakuyninta, paykunata Laodicea nisqa kasqankuta reqsichiqta, hinaspa paykunapa mana kasukuq kayninkurayku ch'in pampapi aswan achka watakunata puriyta paykunaman churashqanta.

“Kay willakuyta A. T. Joneswan, E. J. Waggonerwan ñuqanchikman qusqankuqa, Diospa willakuyninmi Laodicea iglesiapaq; ay, mayqanpis cheqaq kashqanta creenista nisqallata rimarqa, ichaqa hukkunaman mana rikuchispa Diospa qusqan k'anchay raykunata, paypaqqa llakiy kananmi.” The 1888 Materials, 1053.

Ñawpaq machukuna, 1888 watapi llaqtapa waqaychakuqnin kananpaq kaqkuna, paykunaqa “qapaqmi kasqayku, imaymana kaqniyoqtaqmi mirasqayku” nista creenirqanku. Kay hina kasqankuta imanasqa paqarichirqa 1888 watamanta ñawpaqta, hamuq qillqapi qhawasunchik.

“Almaymi ancha llakisqa kachkan wakinkuna, qhapaq achkiyta hinaspa cheqaq kayta chaskisqankumanta, imayna utqaylla Satanaspa llullachikuyninkunata chaskinku, hinaspa llusiq santu kaywan musphachisqa kanankuta rikuspam. Runakuna Señormi churakusqa tinkuchiynamanta karunchakuspa, chaykunawanmi profeciapi señalasqa kasqanchik chiqninchikta entiendenanchikpaq, mayman risqankuta mana yachaspankum risqanku.”

“Tapukuykuichu cheqaq hatariyqa hayk'aqpas hampiq kasqanmanta. Yachaychis Patriarchs and Prophets nisqapi Coré, Datán, hinaspa Abirampa hatariyninta. Kay hatariyqa astawan mast'arikusqa karqa, mana iskay runallatachu yaykuspa. Iskay pachak pichqa chunka tantanakuy kamachiqkuna, reqsisqa qhari runakuna, chaykunam pusarqanku. Hatariyta sut'inchaspa chiqap sutinwan rimaychis, hinaspa apostasiatapas chiqap sutinwan rimaychis; chaymanta yuyaymanaychis ñawpaq Diospa llaqtanpa kawsaynin, llapa mana allin rikch'ayninkunawan kуска, cheqaq sonqowan qillqasqa kasqanta historiaman yaykunampa. Qhelqa nin: ‘Kaykunam ... qillqasqa kanku noqanchikta yuyaychananpaq, kay pachapa tukukuynin chayamusqa runakunapaq.’ Hinaspa qhari warmikuna, cheqaq yachayniyoq kaspankupas, Hatun Pusaqninmanta chay hina karunchakuspa, apostasiapa hatun pusayninta hap'ispa payta sutichanku Cristo, Noqanchikpa Chaninchaynin nista, chayqa cheqaq kaqpa mina ukhuman mana ancha unayman uraykusqankuraykum. Manam atiyniyoqchu ancha chanin qori q'orita pisi chanin kaq materialmanta rakiyta.”

“Diospa Siminpi ancha achka yuyaychaykunata ñawinchaychis llulla willakuq profetakunamanta, paykuna hamuspa qhapaq mana chiqap yachachiykunankuta apamunqaku, chaymanta atispaqa akllasqa runakunatapas pantachiyta munanqaku. Kay yuyaychaykunawanqa, imaraykutaq iglesiaqa mana reqsinchu llullata chiqapmanta t'aqayta? Pipas kayhina pantasqa karqankuqa, Diospa ñawpaqenpi uraychakunankum, sonqonmanta cheqap arrepentikunkum, imaraykuchus chayhina facilta pantachisqa karqanku. Manam reqsirqankuchu cheqap Michiqpa vozinta huk qarqakpa vozanta. Llapa chayhina kaqkuna kay experiancia paq capitulo-ninta kutin kutin qhawarichunku.”

“Suksisqa patsa watakunamanta aswanmi Diosqa llaqtanman k’anchayta qosqa Espirituyninpa testimoniokunawan. Kay llaqa unay p’unchaykunamanta qhipaqa, ¿pisikuna qharikuna warminkunawan kуска saqisqachu llaqa ñiq iglesia-ta pantasqanmanta hurqunankupaq, Señora White-ta llullakuqta hinaspa engañakuqta nispa willaspa? ‘Rurayninkumanta reqsinkichik.’”

“Diospa qosqan llaqa rikuchikuykunata mana qhawarispas, chay bendicionta maldicionman tikraqkunaqa, kikinpa almaqninkupa salvasqanmanta mancharinankupaqmi. Arrepentekunku mana chayqa, candeleronkuqa maypi kasqanmantam hurqusqa kanqa. Señorqa insultasqam kashan. Cheqaq kaypa estandarten, ñawpaq, iskay ñiqin, kimsa ñiqin angelkunapa mensajenkunapa estandartenpas, allpapa ñutqunman aysachisqa saqisqam kashan. Sichus qhawaqkunaqa llaqtata kay hina pantachinankupaq saqisqa kanku, Diosqa wakin almankunatam responsableta hap’inqa, mana allin rikuspa reparanankupaq, Ima mikuytaq Diospa rebañonman qorqanku chayta mana sut’inchay atisqankurayku.”

Apostasiakunaqa karqanmi, hinaspataq Señorqa saqerqan kayhina kaqkunata ñawpaq p’unchaykunapi wiñaykuyta, rikuchinampaq imayna usqhaylla llaqtan runakuna pantachisqa kanqaku, runakunapa siminkunaman hap’ipakuspa, manataq kikinkumantaq Escrituras nisqakunata mask’aspa, allin Berea llaqtayoqkuna hina, kaykuna cheqapchu manachu nisqata qhawarinankupaq. Hinaspataq Señorqa saqerqan kayhina kaqkuna pasanampaq, rimanakuykunata qunampaq, kayhina kaqkuna pasanamanta.

“Hatallikuywan sapakunchaypas kikin samayninchikpi kachkan. Chaykunawanqa chayllapiqa qispisqa kayta mana atisunchu, mana chayqa ñiyninwan yanqayuq almasninchikta Cristoman watakuspanchik. Sichus runakuna kunan hina sasa pantachisqa kankuqa, ¿imaynatan sayarinqaku, Satanás Cristota rikch’akuspa, milagrokunata ruraptin? ¿Pitaq chayqa mana kuyuchisqa kanqa llullachisqankunawan, Cristom kasqanta willakuspa, ichaqa Satanáslla Cristopa runayninta hap’ikuspa, hinaspa rikch’akuytaq Cristopa rurasqankunata rurashanman hina? ¿Imataq Diospa llaqtanta hark’anqa mana llulla cristokunaman kasukuyta qunankupaq? ‘Ama paykunata qatipaychischu.’”

“Yachachikuykunataqa sut’inchasqa yachakuywan allinta entiendenqa kanan. Chaskisqa runakuna, cheqaq kayta willanaykupaq akllasqa, anklasqa hina sinchita sayasqa kanan; chay hinaqa barkonkupas wayrawan para wayraq tempestadmanta mana kutichisqa qipakunqa, ancla paykunata sinchita hap’ispan. Pantachikuykuna aswan yapakunqaku, hinaspa hatarikuq kaytaqa sut’in sutimpi sutichanayku kanan. Tukuy armadurata churakuspa sayanayku kanan. Kay maqanakuypiqa manam runakunallawan tinkunchikchu, aswanpas kamachiqkunawan, atiyiniyuqkunawanmi. Manam aychawan yawarwanchu maqanakunchik. Efesios 6:10–18 nisqataqa allinta, sonqoman churanapaq hina ñawinchachun iglesiaykunapi.” Notebook Leaflets, 57, 58.